

[Niels Helveg Petersen]

Mandatafgivelse i markedsudvalget er med rette fremhævet som en hovedhjørnesten i vores markedspolitik. Der er derfor i denne sag rejst en meget alvorlig anklage imod udenrigsministeren for – som der står i det socialdemokratiske betækningsbidrag – klart at have overskredet det mandat, han fik ved markedsudvalgsmødet den 20. december 1982. Det er en alvorlig påstand. Desværre forsøger socialdemokratiet ikke i sit betækningsbidrag at argumentere for dette standpunkt, for ved en senere vurdering af denne beskyldning vil det blive meget vanskeligt at se, hvad grundlaget for den beslutning egentlig er. Man har nedlagt en påstand, men socialdemokratiet har forsømt at udfærdige et egentligt anklageskrift. Det synes jeg er betænkeligt, og jeg synes, det mere end så meget andet viser, at socialdemokraterne ikke rigtig har taget denne sag alvorligt.

Der var heller ikke i dag i hr. Ivar Nørgaard's tale en egentlig argumentation for, hvad der er grundlaget for påstanden om, at ministeren har overskredet sit mandat. Vi har altså kun forhandlingerne her i salen at holde os til, første og anden behandling af lovforslaget. Jeg fornemmer, at der er sket et sving i argumentationen. Argumentationen startede med, at Danmark var jo bundet alligevel. Det synspunkt har ikke været gentaget i dag. Det har ikke været gentaget af den socialdemokratiske ordfører, heller ikke af hr. Holger K. Nielsen. Det er et synspunkt, der heller ikke er indeholdt i SFs betækningsbidrag. Jeg mener, at det er af gode grunde, at man ikke længere fører den argumentation, for jeg finder det godt gjort uden for tvivl, at Danmark ikke er bundet, at Danmark står frit fra 1. marts. Det er noget, vi lægger afgørende vægt på, og som jeg synes spiller en afgørende rolle, når man skal vurdere, om ministeren har overskredet sit mandat eller ikke.

Jeg vil her særligt henvise til den argumentation og det synspunkt, der findes i den tale, som generaldirektøren for Kommissionens juridiske tjeneste holdt i januar, ikke som et bestillingsarbejde fra dansk side, men som et juridisk foredrag i Firenze. Heri slår han fast, at ingen rådsbeslutning kan fratage en medlemsstat retten til at påberåbe sig artikel 224. Flertallet kan ikke tvinge mindretallet til at anvende en rådsforordning, da arti-

kel 224 endnu indeholder et forbehold med hensyn til national kompetence.

Ikke nok med det, jeg vil gå et skridt videre: hvilken interesse kan socialdemokraterne og SF i denne sag dog have af at påstå, at vi er bundet i et videre omfang end påstået af Kommissionens juridiske tjeneste? Er det ikke at skabe en helt unødvendig tvivl om de retlige forhold i denne sag? Jeg forstår ikke, hvilken interesse man forfølger med dette. Vi mener, det er langt mere værdifuldt at få slået fast, at selvfølgelig er Danmark ikke bundet, selvfølgelig har vi ret til at påberåbe os artikel 224, som vi har gjort det i denne sag, og som andre medlemsstater har gjort det før os. Vi finder det langt vigtigere end at påstå, at vi er bundet – i strid med de juridiske udsagn, der foreligger i sagen.

Derefter bliver spørgsmålet: ja men hvis Danmark ikke er bundet efter den 1. marts, kunne ministeren så på anden måde have overtrådt sit mandat? Her argumenterer SF i sit betækningsbidrag med, at ministeren kun fik et mandat til 2 måneders forlængelse af forordningen, altså fik et pålæg om, sådan må jeg forstå SFs udsagn, at forhindre andre lande i at gå længere end 2 måneder. Jeg finder ikke, det er godt gjort, at det forholder sig sådan. Jeg har ingen erindring om, at markedsudvalgets møde den 20. december indeholdt et pålæg til udenrigsministeren om at forhindre øvrige medlemsstater i at forlænge sanktionerne imod Sovjetunionen for en længere periode end 2 måneder. Det afgørende var og er ved den vurdering, at ministeren ikke kunne binde Danmark for en periode, der var længere end 2 måneder. I denne sammenhæng har ministeren jo med nogen ret kunnet henholde sig til den linje, der var lagt under den tidligere regering og i EFs praksis, hvorefter man fra dansk side ikke modsætter sig, at andre medlemsstater træffer beslutning i henhold til artikel 113, men forbeholder sig retten til at sikre sine egne interesser gennem ikke-anvendelse af en forordning. Det har været gældende for Danmark, det har været gældende for Italien og Irland.

Vi finder det altså ikke godt gjort, at markedsudvalgets mandat af den 20. december havde en sådan udformning, at det kan fastslås, at ministeren har overskredet sit mandat.